

CENTRUM
DEMOKRATERNE

landsmøde

1984

Organisatorisk
Beretning

Et folketingsvalg, et EF-valg, planlægning af kandidatuddannelse, forberedelse af kommunalvalg. Det var nogle af de store opgaver, CDs organisationsfolk har været igennem siden sidste landsmøde.

Resultaterne kan vi være tilfredse med. Et Folketingsvalg, der viste, at CDs nedre tilslutning hos vælgerne nu ligger ved 8 mandater — hvor man for blot få år siden talte om spærregrænsen. Et EF-valg, der bekræftede, at CD er det mest Europa-venlige parti. Klarer i sine politiske synspunkter om f.eks. Europæisk Union. Partiet, der næsten skaffede sig 2 mandater i hus på et tidspunkt, hvor den øvrige fremgang ellers ikke er markant. En planlægning af kandidatuddannelser, der bærer fremad. Landsrådet havde visioner. Og et stigende aktivitetsniveau frem mod det kommunalvalg, der skal være med til at fastslå CD i lokalbefolkningens bevidsthed. Kommunalvalget 1985 skal blive CDs valg. Og starten er god. Flere kommunalbestyrelsesmedlemmer fra andre partier har fundet til CD. Lidt spøgefuldt sagt: CD får flere kommunalbestyrelsesmedlemmer mellem valgene end ved valgene. Det må være et mål for organisationen i 1985 at ændre dette. Ikke ved, at folk fra andre partier stopper med at gå til os, men ved, at vi selv skaffer så mange mandater, at de direkte valgte bliver de fleste.

NY FORM

CD kan atter i år konstatere, at vort medlemstal er nærmest uændret. Det er tilfredsstillende på et tidspunkt, hvor alle øvrige partier har medlemstilbagegang. Men det skal da heller ikke skjules, at stabiliteten sker på et for lavt niveau. CD har ca. 2500 medlemmer — det største medlemstal i partiets 11-årige historie. Men naturligvis ville det være ønskeligt, om man nåede de 10.000 medlemmer i stedet.

CD-tillidsfolk skal nu nok slå koldt vand i blodet. Centrum-Demokraternes vælgere er folk, der ikke ønsker en fast binding til ét politisk parti. Det viser også de udsving, som CD har fra valg til valg.

Valgforskere fastslår, at danske vælgere i højere og højere grad vælger parti fra valg til valg. Man ser sig om i det politiske landskab og vælger, hvad man i den aktuelle situation finder rigtigt. Det betyder, at »traditionsvælgere« bliver færre — og dermed lysten til at melde sig ind i et politisk parti mindre. Man føler nok stadig, at man svigter sit parti, hvis man ved et enkelt valg stemmer på et andet end det, hvoraf man er medlem.

Det er selvfølgelig noget sludder. Naturligvis kan man være enig med et parti i dets grundholdning og brede politik — selv om man ved ét enkelt valg ønsker at markere sin utilfredshed med en aktuel sag. Det er vel i grunden det, vi alle ønsker, socialdemokratiske vælgere skal gøre i forbindelse med partiets skift på sikkerhedspolitikens område. De traditionelle socialdemokratiske vælgere, der er utilfredse med det store partis nye anti-NATO-linie, kunne jo vise utilfredsheden ved et enkelt valg, blot for at give et advarselsskud. Partiloyalitet bør ikke blive så voldsom, at man accepterer helt uhyrlige politiske ændringer, blot for stadig at kunne sætte sit kryds ved det »gamle« bogstav. Et godt alternativ til Socialdemokratiet ved en sådan protest-aktion ville jo være CD, der i mange grundholdninger ligger tæt op af højre-fløjs-socialdemokrater.

Generelt er det imidlertid en god udvikling, der sker i vælgerbefolkningen. Det må være rigtigt, at vælgere tager stilling til aktuelle situationer i stedet for at stemme pr. tradition. Udviklingen skal således hilses med glæde — også selv om det skaber problemer for partierne, hvis medlemstal generelt falder.

OPGAVER

Det kunne skabe behov for en diskussion om partiernes funktion i det danske demokrati. Partiernes hovedopgave må være at opstille kandidater til offentlige valg og at føre valgkamp for partiets synspunkter. Det kan til gengæld ikke være partiets opgave at være daglig pressionsgruppe mod den politisk valgte delegation, der repræsenterer vælgerne, f.eks. i Folketing eller kommunalbestyrelse. Ofte taler man om »det politiske bagland«. Det betyder i traditionelle partier, at man har f.eks. en hovedbestyrelse, der er »vigtigere vælgere« end andre. De skal bestemme den politik, de folkevalgte skal føre. Det er en forvrængning af det politiske system. Man skal ikke for 100 kroner om året kunne købe sig til større magt end andre vælgere. Denne tanke gjorde Erhard Jacobsen og CD oprør mod i 1973. Man krævede en adskillelse af den politiske og den organisatoriske myndighed. Og CDs holdning har heldigvis bredt sig til andre dele af det politiske spekter. F.eks. kan vi iagttage, at Det radikale Venstre under de nylige debatter om ændringen af jobtilbudsordningerne har fastslået samme princip.

De politiske partier bør således indordne sig i det nye system. Deres hovedopgave bliver at uddanne tillidsfolk, der kan tale partiets sag — og at kæmpe for denne sag i valgkampe. Men den gammeldags massepartitanke, hvor alt i livet var indblandet — lige fra lejrskole til begravelseshjælp — kommer ikke igen. Og det må partierne så indrette sig på i dagligdagen.

Dette betyder imidlertid ikke, at partierne er mindre vigtige, eller at man ikke skal kæmpe for flere medlemmer. Græsrodsbevægelser og faglige organisationer har større og større magt og får flere og flere medlemmer. Dette er en farlig udvikling, hvis det sker på bekostning af partierne. Græsrodsbevægelser og faglige organisationer har efter deres natur meget snævre, egoistiske mål. Politiske partier må i langt højere grad koncentrere sig om samfundets fælles interesser. Derfor ville vi få en egoist-kamp, hvis de politiske partier var væk.

STATSSTØTTE

Partierne må således selv indrette sig på den nye situation. Dels må de kæmpe for statsstøtte — enten i form af offentlig støtte i forhold til valgtal ved sidste valg, eller ved at gøre kontingenter fradragsberettigede ligesom faglige kontingenter. Set fra partiernes synspunkt må en kombination naturligvis være at ønske. — Men partierne må også i deres daglige arbejde prioritere anderledes.

For CDs vedkommende betyder det, at vi dels må sætte vort medlemstalsmål lavere end før. Dels at vi ikke må køre vore aktive trætte i et fortvivlet forsøg på at få små klubber eller medlems-hvervning til at fungere. Hellere bruge lidt færre kræfter på dette — og deltag så aktivt i den politiske markering, samt før en effektiv valgkamp. Den nye model for partiarbejde kunne nok ligne det partisystem, man kender i USA, hvor partiorganisationerne ligger i dvale mellem valgene og dukker op i selve valgkampene.

Hvis man tror på denne strategi, vil et naturligt medlemstal for CD være antallet af stillere i hver enkelt valgkreds. Dvs. med et jævnt fordelt medlemstal over hele landet ville det svare til de ca. 2500 medlemmer, vi kender i dag. Da der naturligvis er områder, hvor der er flere CD medlemmer end andre, vil en lille stigning i medlemstallet være nødvendig for at skabe den ønskede situation. Det bør i det praktiske arbejde betyde, at vi nu søger at skabe medlemsgrundlaget i de kredse, hvor vi i dag ikke selv har antallet af stillere — mens vi benytter færre kræfter på at skaffe endnu flere, hvor vi er stærke nu. Dette skal naturligvis ikke afholde nogen fra at hverve nye CD'ere også i stærke kredse — men man bør vurdere, om ens arbejdsindsats kunne bruges med endnu større effekt på et andet arbejdsområde i partiet.

GENNEMTRÆK

Vigtigt er det naturligvis så, at man i det daglige arbejde forstår at fastholde de medlemmer, der faktisk er kommet. CD kan konstate-

re, at vi har stabilt medlemstal — men så sandelig ikke stabile medlemmer. Afgang og tilgang afvejer hinanden — men der udskiftes vel mellem 20-25 % medlemmer hvert år. Det er for højt — og man bør arbejde på at bringe denne størrelse ned. Udmeldelserne til landsorganisationen skyldes i meget ringe grad politisk uenighed. Langt snarere angives manglende kontakt — ikke mindst til lokale organisationer — som grundlag. Vi bør derfor tage informations-spørgsmålet op til nyvurdering i det kommende år.

Centrum-Demokraterne har gjort adskillelsen mellem organisation og politik til en dyd. Det var én af Erhard Jacobsens væsentligste nyskabelser på det organisationsmæssige område i 1973. Men fra at være en principiel total adskillelse uden nødvendig motivation for aktive organisationsfolk — har partiet gennem de 11 leveår formået at skabe en balance, der både er tilfredsstillende og slagkraftig. Meget firkantet sagt kan man i dag konstatere, at den dagsaktuelle politiske beslutning — forligene på Christiansborg — og hvad dertil hører, alene ligger hos folketingsgruppen. At et tilsvarende beslutningsmønster gælder for kommunal- og amtsrådsmedlemmer. Til gengæld deltager partiets medlemmer og organisationsfolk i den langsigtede politiske debat og giver gode råd til aktuelle sager. Den daglige politiske markering af CDs generelle synspunkter er naturligvis også en vigtig del af organisationens arbejde. Den nu fundne balance skaber sikkerhed for de folkevalgtes suverænitet samtidig med, at det giver en tilfredsstillende mulighed for at deltage i det politiske liv for medlemmer og tillidsfolk.

UDVALG

For at styrke den politiske debat har landsorganisationen i årets løb reetableret vore faglige udvalg. I øjeblikket har vi udvalg om skolepolitik, kulturpolitik, forsvars- og sikkerhedspolitik, energipolitik, erhvervs politik, retspolitik, skattepolitik og miljøpolitik. Udvalgene har udført et stort arbejde, og ikke mindst de udpegede formænd bærer i det daglige store byrder. Da landsorganisationen ikke hidtil har kunnet finde økonomisk dækning for udgifterne ved dette arbejde, har der hos disse medlemmer — som så mange andre steder i partiet — været en utrolig offervilje. Det er der grund til at takke for. Udvalgene har i årets løb medvirket til udgivelse af pjecer inden for fagområderne, og de har derved bidraget til den politiske debat i meget væsentlig grad.

KANDIDATER

Landsrådet har — også for at styrke den politiske debat i partiet — i årets løb drøftet udtalelser om og uddannelse af partiets folketings-

kandidater. Det er nok det emne, der i sprængkraft har haft størst virkning — såvel i landsrådet som i den offentlige debat.

Der er grund til at understrege, at baggrunden for landsrådets beslutninger på kandidatområdet er nøje beskrevet i partiets love. Landsrådet skal ifølge lovene udtale sig om folketingskandidater, før de deltager i den interne urafstemning. En afstemning, der i øvrigt skal være afholdt senest et år efter folketingsvalg, hvilket de fleste amter øjensynlig lever op til i denne omgang.

Tidligere har landsrådets udtalelser været ret tilfældige. Uden egentligt baggrundsmateriale afhang det af de tilstedeværende landsrådsmedlemmers medlemskendskab. Dette fandt man i det nuværende landsråd ret utilfredsstillende. Samtidig mente man, at de resterende kandidater, der har været opstillet siden 1973, og som aldrig har været til udtalelse, nu skulle gennemkøre samme procedure som alle øvrige kandidater. Landsrådet besluttede derfor, at kandidaterne skulle udfylde et skema bestående af en række spørgsmål om kandidaternes aktivitet. At landsrådet på denne baggrund skulle foretage sine udtalelser, og at alle kandidater skulle igennem dette system. Efter lange debatter i landsrådet enedes man om skemaets udseende. Der var ligeledes enighed i landsrådet om, at skemaerne skulle revideres, når samtlige opstillinger landet over var færdige, og man så resultatet af det indkomne materiale. Skemaerne behandles som fortroligt materiale. De bliver gennemgået af et tre-personers udvalg under landsrådet, der foreslår en indstilling til rådet. På denne baggrund træffer rådet sin endelige beslutning.

DRAMATIK

Det nye skemasystem fik en dramatisk start, idet en folketingskandidat fra Sønderjylland offentligt forlod partiet i protest mod skemaet. I den efterfølgende debat understregede organisationens ledelse gang på gang, at der er tale om en teknisk vurdering af de foreslåede kandidater. Den politiske vurdering ligger alene hos partiets medlemmer i forbindelse med urafstemningen. Bortset fra krusningerne i forbindelse med starten er systemet da også blevet videreført tilfredsstillende. Om resultatet af udtalelserne, og om systemet når sin hensigt, kan man naturligvis først vurdere, når samtlige 17 amts- og storkredse har gennemført opstillingerne.

Efter landsstyrelsens opfattelse burde dette udtalesystem følges op af en bedre uddannelse af vore kandidater. Ordet »skoling« har i den forbindelse været anvendt, og det har ledt tankerne hen på den ensretning, der sker i nogle fløjpartier her i landet. Dette har ikke været hensigten for CDs vedkommende. Uddannelsen skulle give

kandidaterne en bred viden om den politiske debat. Skulle give dem viden om det danske samfund og evt. hjælpe i forbindelse med mødetekniske og debattekniske problemer. Dette system vil blive igangsat, når samtlige opstillinger er gennemført, dvs. i foråret 1985. Et udvalg bestående af Erik Einfeldt, Århus, Carlo Madsen, Odense, og Peter Duetoft, København, forbereder denne virksomhed.

EF-VALG

En af de store arbejdsopgaver i det forløbne år var kampen for CDs plads i Europa-Parlamentet. Valget i juni 1984 blev en stor succes for CD — og ikke mindst for Erhard Jacobsen, der fik et fantastisk højt personligt stemmetal.

Landsrådet og partiets Præsidium havde vedtaget, at CDs valgkamp skulle bygges op omkring Erhard Jacobsen og hans arbejde i Europa-Parlamentet. Strategien blev fulgt perfekt, og resultatet var derefter. CD var under optællingen ganske tæt på et 2. mandat. Der er grund til at takke de mange medlemmer og tillidsfolk landet over, der udførte et stort og vigtigt arbejde for partiet i disse uger. Efter en svag start pga. det tidsmæssigt fjerne valg, kom apparatet i gang i den sidste måned og kørte helt planmæssigt.

Centrum-Demokraterne havde opstillet 10 kandidater til valget. Der er ingen grund til at skjule, at der var en meget uens aktivitet fra kandidat til kandidat. Men det skal også understreges, at det var forskellige arbejdsvilkår mere end manglende vilje, der gav denne forskel. CDs kandidatliste var fremkommet gennem en urafstemning blandt alle partiets medlemmer. Det betød imidlertid, at listen geografisk blev meget skæv. Kun én af de 10 kandidater kom fra det jyske område. Selv om andre kandidater brugte megen tid i denne landsdel i valgkampens løb, er det dog et problem, landsrådet må tage op i det kommende år. Om dette vil kræve en egentlig lovændring er for tidligt at sige, men sandsynligheden herfor er stor.

KOMMUNALVALG

Næste store valgopgave er — formentlig — kommunevalget i efteråret 1985. Optakten til dette valg har været strålende, idet CD har fået tilgang af flere byrådsmedlemmer landet over. Vagn von der Heide i Århus amtsråd, Ib Jensen, medl. af Ebeltoft kommunalbestyrelse, Henning Koch Sørensen, Gladsaxe, Freddy Rasmussen, Sønder sø, er den mandskabsforøgelse, CD kan glæde sig over i det forløbne år. Alle har været glædelige tilskud til CDs kommunalgruppe.

Den kommende valgkamp forberedes af partiets kommunalgruppe under ledelse af Per W. Johansson, Ballerup. Der forberedes såvel konferencer som generelt støttemateriale. Valgforbund med Kristeligt Folkeparti forberedes, idet der i løbet af november indledes forhandlinger mellem de to partiers ledelser om opstillingerne. I øvrigt er det organisationens håb, at der vil være stor aktivitet landet over i forbindelse med valget. Er der ikke mulighed for CD-liste i enkelte kommuner, ser organisationen gerne, at aktive CD'ere indgår i lokale lister af mere tværpolitisk karakter.

KOMMUNIKATION

Partiets hovedforbindelse mellem ledelse og medlemmer har været Centrum-Avisen. Der er nu skabt økonomisk klarhed over dens videre eksistens. Avisen kan i øvrigt fejre sit 10-års jubilæum i foråret 1985. Redaktør er stadig Peter Duetoft. Redaktionen er i efteråret udvidet med Inger Boriis, H.C.Hansen og Lars Peter Pedersen. En omlægning af avisen, således at den kun udkommer hver anden måned, men til gengæld i større størrelse, overvejes. Selv i den udgivelsesfrekvens vil kontakten til medlemmerne være langt hyppigere end i større partier. Og det har stofmæssigt en fordel med et større sideantal.

Den direkte politiske kommunikation mellem ledelse, folketingsgruppe og tillidsfolk/medlemmer fungerede i året primært gennem to kanaler. CD-orientering, udgivet af landskontoret i Laksegade. Det er et skrift, der omkring specielt vigtige lovforslag eller debatter fremsender baggrundsmateriale. Orienteringen er kommet 6 gange indtil nu i 1984. Partiets folketingsgruppe har derudover gennem amtsformændene foranlediget, at interessante lovforslag blev udsendt. Formålet skulle være at styrke den politiske debat i partiet samtidig med, at medlemmerne fik mulighed for at give de folkevalgte gode råd. Systemet har i den tid, det har fungeret, været brugt meget i forskellige amter. Nogle steder er det lykkedes at få kontakt med medlemmer, der hidtil har været passive. I andre amter har udsendelserne stort set været betragtet som besværlige, ressourcekrævende, uden egentlig funktion. Sandsynligvis er systemets virkning meget afhængig af de økonomiske og geografiske forhold i amterne. Efter endnu en periode vil landsrådet tage en drøftelse med folketingsgruppen om systemets videreførelse.

Etableringen af faglige udvalg, afholdelse af diverse konferencer, landsråds week-end og mængdevis af lokale arrangementer, har betydet, at der er rig lejlighed for CD'ere til at møde hinanden og blive informerede. Et ganske specielt problem opstod i folketingsvalgekampen, hvor man på grund af jul og nytår havde problemer

med en afholdt konference i Odense. Den blev derfor ikke effektiv nok — et problem, landsrådet må drøfte før et nyt folketingsvalg. Netop i den periode er informationsstrømmen vigtig.

Flere steder i landet er der opstået lokale CD-aviser, som dels retter sig mod partiets medlemmer, dels uddeles i ikke ringe oplag. Ikke mindst aktiviteterne i Hadsten, der jævnligt fordeler CD-bladet til samtlige kommunens husstande, viser den vej, man bør gå. Det er sandsynligvis en vej, der vil betyde meget for CDs resultat ved kommunevalg og gøde jorden i forbindelse med folketingsvalg. Derfor en tak til de mange aktive CDere, der kæmper med disse ting i hverdagen.

Et vigtigt led i informationsarbejdet er organisationsfolkenes rejser landet rundt, såvel til organisatoriske møder som til politiske møder i og uden for partiet. I det forløbne år er der afholdt i hundredvis af møder, hvor enten landsformand, landssekretær eller landsdelssekretær har deltaget. Dette er en funktion, der er utroligt væsentlig for landsledelsen i forsøget på at holde en god forbindelse i partiet.

Som et led i forsøget på at gøre kommunikationen bedre vedtog landsrådet, at CDs medlemmer skulle kunne ønske emner til landsmødet, som folketingsmedlemmer og organisationsfolk derefter burde besvare i deres beretninger og landsmødetaler. Naturligvis kan systemets effektivitet endnu ikke aflæses, men interessen blandt partiets medlemmer synes meget stor, hvorfor ordningen bør fortsættes ved de kommende landsmøder.

LANDSRÅDET

Landsrådet har afholdt 7 møder frem mod landsmødet. Møderne har været velbesøgte og i det store hele været præget af en optimisme og arbejdslyst.

Administrationen af landsrådet har — som al anden administrativ virksomhed i organisationen — været ledet af Erik Lindhardtzen på landskontoret. Han har ydet et stort arbejde, der sammen med de mange frivilliges arbejdsindsats har givet CDs resultater. Ikke mindst i folketingsvalgkampen og senere i EF-valgkampen kunne CD glæde sig over frivillig arbejdskraft, der ofrede tid og penge på partiarbejdet. Det skal der siges tak for.

Landsstyrelsen har afholdt en lang række møder — såvel heldags som todages. Alle medlemmer i landsstyrelsen har vist energi og vilje til at få arbejdet fra hånden. Den positive støtte, den daglige ledelse af organisationen har fået fra landsstyrelsen, har givet stabilitet i hverdagen.

På landsmødet i Ålborg i 1983 valgtes Egon Nielsen til landssekre-

tær, Johan Jeppesen til landsdelssekretær øst. Teddy Børgesen til landsdelssekretær vest. Villy Jørgensen til landskasserer og Peter Duetoft til landsformand.

Desværre måtte Teddy Børgesen i foråret 1984 fratræde sin post af arbejdsmæssige grunde. Organisationen led naturligvis et tab herved, idet såvel Teddys humør som arbejdsindsats har været til stor gavn for partiet. Til gengæld stod Carlo Madsen, Odense, klar til at overtage det vanskelige arbejde, og landsorganisationen kan se frem til en effektiv og positiv arbejdskraft på dette område.

Udover de direkte valgte medlemmer af landsstyrelsen, valgte landsrådet følgende: Erik Einfeldt, Århus, Susanne Tarp, Frederiksberg, Erik Wettergreen, Holstebro, Carlo Madsen, Odense, (efter valget til landsdelssekretær erstattet af Bent Jensen, Herning) og Ena Waarst, Ålborg, (senere erstattet af Poul Torbensen, Odense). Landsstyrelsen har arbejdet som en enhed og alle positivt for at støtte det fortsatte arbejde i CD.

SAMARBEJDE

Som nævnt har der lokalt været stor aktivitet i det forløbne år. Der er derfor grund til at takke for det gode samarbejde, der har været mellem lokale organisationsfolk og medlemmer på den ene side — landsorganisationen på den anden.

Samarbejdet mellem landsorganisationen og folketingsgruppen har også i det forløbne år været positivt. Organisationen vil her bringe en speciel tak til folketingsgruppens formand, Frode Nør Christensen, for hans beredvillighed til at drøfte fælles problemer og løse dem.

Samarbejdet i partiets Præsidium har vel i 1984 været stærkere end nogen sinde. Alle parter har arbejdet efter det fælles mål, at partiets enkelte dele skulle fungere godt sammen. Såvel valgkampen op mod folketingsvalget som før EF-valget viste, at partiets Præsidium nu er stærkt nok til at overtage de opgaver, der ifølge lovene er tillagt det. Det betød bl.a., at valgkampene i praksis styres af dette organ. Det gav måske lidt problemer i januar — men virkede til gengæld perfekt ved EF-valget. Det er en glæde, at fællesorganet mellem de folkevalgte og de organisationsvalgte nu har savel viljen som mulighederne for at opfylde sine opgaver.

OPTIMISME

Alt i alt er der grund til at se optimistisk på den kommende tid. Der er i det forløbne år blevet truffet en række beslutninger, der vil virke i årene fremover. Selve organisationsstrukturen, de enkelte deles

arbejdsopgaver og det praktiske arbejde er nu fastlagt. CD satser nu på at gøre vore tillidsfolk bedst muligt egnede. Det vil naturligvis give anledning til nye diskussioner. Skal man f.eks. i forbindelse med de nye kandidatvurderinger stoppe med at have kandidater i hver enkelt valgkreds? Eller skal vi andre steder finde helt nye organisationsformer? Det er noget af det, der naturligt vil blive drøftet. Men forhåbentlig vil denne diskussion i nogen tid træde i baggrunden for den opgave, der også må være den vigtigste for en organisation i et politisk parti: at markere de politiske holdninger, partiet står for. Mit ønske for 1985 bliver derfor: ro og stabilitet i organisationen. Held og lykke i forbindelse med kommunal- og amtsvalg. Aktivitet og kamplyst for de mange gode ideer, CD står for.

København, oktober 1984.

Peter Duetoft
landsformand